

سه‌شنبه • ۱۸ فروردین ۱۳۹۴ • سال دوازدهم • شماره ۲۲۶۹ • ۹

شرق روزنامه

هنر

رژیم تحریم علیه مسکو متوقف نمی‌شود	صفحه ۱۰
فعالیت ما تولید بارش نیست، بلکه تشدید بارش است	صفحه ۱۱
دولت و ملت همسوی شوند؟	صفحه ۱۲

تماشا خانه

بهاریه تالارهای پایتخت
ازرام کردن زن سرکش تا کلاه گلف
رضا آشفته

فروردین۹۴ در تالارهای پایتخت با آثاری از محمد حاتمى، داود فتحعلی‌بیگی، چستا یرثی و مریم کاظمی باز می‌شود. هرچند پیش از اینها شاهد حضور دوباره حمیدرضا تعیمی با نمایش سقراط و با بازی فرهاد آئیش برای یک‌بار دیگر در تالار وحدت بوده‌ایم.
رام‌کردن زن سرکش
نمایش «رام‌کردن زن سرکش» به نویسندگی ویلیام شکسپیر با طراحی و کارگردانی مریم کاظمی، دیروز یکشنبه ۱۶فروردین۹۴ با حضور هما روستا و هنرمندان شناخته‌شده تئاتر، تلویزیون و سینما اجرای عمومی‌اش را آغاز کرد. این نمایش با نواخته‌شدن زنگ توسط هما روستا، به‌طور رسمی اجرای عمومی خود را در سالن استاد ناظرزاده‌کرمانی تماشاخانه ایرانشهر آغاز کرد. «رام‌کردن زن سرکش»، نمایشی کمدی – خانوادگی است که ویلیام شکسپیر آن را نوشته و به نام سیلیویا و چهارفرزند پسر را بیان می‌کند؛ رابطه‌ای که در نهایت منجر به الهام نویسنده برای خلق اثر «پیترب» می‌شود. هنگامی که بری، یکزن بیوه دوست‌داشتنی به نام سیلیویا و چهارفرزند پسر او را ملاقات می‌کند، به‌طور غیرمنتظره‌ای مورد الهام‌بخشی را می‌یابد که مدت‌ها پیش در جست‌وجوی آن بوده. بنابراین سفرهای رویایی و ماجراجویی‌هایی را در سرزمین‌های دوردست خیالش آغاز می‌کند؛ در سرزمینی فریبنده به نام ناکجاآباد. نتیجه این سفر یکی از بهترین و دوست‌داشتنی‌ترین داستان‌های تمام دوران می‌شود: پیتر پن؛ پسری که هیچ‌گاه بزرگ نشد. در جست‌وجوی ناکجاآباد، داستان چگونگی ورود پیتر پن به صحنه و قلب میلیون‌ها نفر است. در جست‌وجوی ناکجاآباد نمایش جادویی و تکان‌دهنده، عالی و شگفت‌انگیز است که تخیل بیننده را به هر کجا که می‌خواهد می‌برد و نشان می‌دهد چگونه دنیای جدید بیننده را متحیر می‌کند و اینکه بزرگ‌شدن واقعا یعنی چه؟ این تئاتر موزیکال با موسیقی‌اش قدرت تخیل را شکوفا کرده و راه تخیل را برای ورود به دنیاهای جدید باز می‌کند.

همچنین بر انسان‌هایی متمرکز می‌شود که فشارهای اجتناب‌ناپذیری را برای رشد روح‌شان در جهان متحمل می‌شوند. مدت‌زمان اجرا به‌درستی اعلام نشده است. کارگردان نمایش «دیان پلوس»، است که جایزه تونی برای بهترین نمایش «شیکاگو» در سال ۲۰۱۲، برگزار می‌شود و در اجرای نخست خود میزبان هنرمندان و اصحاب رسانه است. در این اثر نمایشی امیرکاوه اهین‌جان، بهنوش بختیاری، کوروش تهامی، سینا رازانی، روح‌الله گمانی، تینو صالحی، علیرضا مهران، الهام دهقانی، عماد سالکی، پریسا فلاح‌زاده، سامان مظلومی و محمد حاتمى ایفای نقش می‌کنند.

نمایش «فقط به‌خاطر من» به نویسندگی و کارگردانی چیتا یرثی از دوشنبه ۱۷فروردین در تالار چهارسو مجموعه تئاترشهر اجرای خود را آغاز می‌کند. در این اثر نمایشی که سال گذشته در بخش تازه‌های تئاتر ایران سی‌وسمین جشنواره بین‌المللی تئاترفجر روی صحنه رفت، مارال مختاری، مسعود خواجه‌وند و الهه ابوطالبی به‌عنوان بازیگر حضور دارند. همچنین یاسر شیرزادی آهنگساز، ساناز الهی طراح لباس و مسعود توحیدلو دستیار کارگردان و برنامه‌ریز از دیگر عوامل اجرایی این نمایش هستند.

پلیس

نمایش «پلیس» به نویسندگی اسلاو میروزک و کارگردانی شایان افکاری از ۱۶فروردین اجرای خود را در تماشاخانه باران آغاز کرد. «پلیس» نوشته اسلاو میروزک، هفتمین اجرای عمومی شایان افکاری به‌عنوان کارگردان است. نمایشنامه «پلیس» از جمله آثار شاخص و ارزنده مروژک است که در کشورمان کمتر اجرا شده است، شایان افکاری این نمایش را چهارسال پیش به همراه یک گروه دانشجویی به‌مدت محدود روی صحنه برد. او اعتقاد دارد این اثر، یک گروتسک با مایه‌هایی از کمدی فانتزی و طنز سیاسی است. مروژک در این نمایشنامه سیستم‌های سیاسی کمونیستی زمان خود را که بخش اعظمی از شرق اروپا را اشغال کرده بودند، به چالش می‌کشد و بدون جانبداری و قضاوت سعی می‌کند دیدگاه طنز و تند خود را در نمایش بازنگر در نمایش «کلاه گلف» حضور دارند.

کلاه گلف

نمایش کمدی «کلاه گلف» به نویسندگی و کارگردانی محمدرضا مختاری آزادفرد از ۲۰فروردین در تالار رکن‌الدین خسروی تماشاخانه سه‌نقطه اجرای خود را آغاز می‌کند. این اثر نمایشی در قالب کمدی، روایتگر زوج جوانی است که تنها سه‌روز به دهمین سالگرد ازدواج آنها باقی مانده که متوجه می‌شوند یکی از شروطی که در سند ازدواج قید شده و آنها بی‌مطالعه آن را امضا کرده‌اند، این است که باید تا پایان موعد دهمین سالگرد ازدواج‌شان، یک فرزند پسر داشته باشند و این آغاز ماجرای دیگر در ادامه مسیر زندگی‌شان است. مجید علم‌بیگی، الهه پورجمشید، هومن خدادوست و مهدی رحیمی‌سده به عنوان بازیگر در نمایش «کلاه گلف» حضور دارند.

در جست‌وجوی ناکجا‌آباد:

جادویی و تکان‌دهنده

سحر سلطانی: «در جست‌وجوی ناکجاآباد» داستان نویسنده‌ای به نام جی.ام. بری، اهل لندن است که نیاز شدیدی به خلق یک شاهکار در خود احساس می‌کند. این نمایش، ارتباط وی با خانواده سیلیوا دیویس را بیان می‌کند؛ رابطه‌ای که در نهایت منجر به الهام نویسنده برای خلق اثر «پیترب» می‌شود. هنگامی که بری، یکزن بیوه دوست‌داشتنی به نام سیلیویا و چهارفرزند پسر او را ملاقات می‌کند، به‌طور غیرمنتظره‌ای مورد الهام‌بخشی را می‌یابد که مدت‌ها پیش در جست‌وجوی آن بوده. بنابراین سفرهای رویایی و ماجراجویی‌هایی را در سرزمین‌های دوردست خیالش آغاز می‌کند؛ در سرزمینی فریبنده به نام ناکجاآباد. نتیجه این سفر یکی از بهترین و دوست‌داشتنی‌ترین داستان‌های تمام دوران می‌شود: پیتر پن؛ پسری که هیچ‌گاه بزرگ نشد. در جست‌وجوی ناکجاآباد، داستان چگونگی ورود پیتر پن به صحنه و قلب میلیون‌ها نفر است. در جست‌وجوی ناکجاآباد نمایش جادویی و تکان‌دهنده، عالی و شگفت‌انگیز است که تخیل بیننده را به هر کجا که می‌خواهد می‌برد و نشان می‌دهد چگونه دنیای جدید بیننده را متحیر می‌کند و اینکه بزرگ‌شدن واقعا یعنی چه؟ این تئاتر موزیکال با موسیقی‌اش قدرت تخیل را شکوفا کرده و راه تخیل را برای ورود به دنیاهای جدید باز می‌کند.

همچنین بر انسان‌هایی متمرکز می‌شود که فشارهای اجتناب‌ناپذیری را برای رشد روح‌شان در جهان متحمل می‌شوند. مدت‌زمان اجرا به‌درستی اعلام نشده است. کارگردان نمایش «دیان پلوس»، است که جایزه تونی برای بهترین نمایش «شیکاگو» در سال ۲۰۱۲، برگزار می‌شود و در اجرای نخست خود میزبان هنرمندان و اصحاب رسانه است. در این اثر نمایشی امیرکاوه اهین‌جان، بهنوش بختیاری، کوروش تهامی، سینا رازانی، روح‌الله گمانی، تینو صالحی، علیرضا مهران، الهام دهقانی، عماد سالکی، پریسا فلاح‌زاده، سامان مظلومی و محمد حاتمى ایفای نقش می‌کنند.

نمایش «فقط به‌خاطر من» به نویسندگی و کارگردانی چیتا یرثی از دوشنبه ۱۷فروردین در تالار چهارسو مجموعه تئاترشهر اجرای خود را آغاز می‌کند. در این اثر نمایشی که سال گذشته در بخش تازه‌های تئاتر ایران سی‌وسمین جشنواره بین‌المللی تئاترفجر روی صحنه رفت، مارال مختاری، مسعود خواجه‌وند و الهه ابوطالبی به‌عنوان بازیگر حضور دارند. همچنین یاسر شیرزادی آهنگساز، ساناز الهی طراح لباس و مسعود توحیدلو دستیار کارگردان و برنامه‌ریز از دیگر عوامل اجرایی این نمایش هستند.

عکس: سالت، برادری

کاغذهای توالث پیچیده‌شده را به سمت مردان آبی پرتاب می‌کنند و در تمام این مدت این مردان همچنان شخصیت بی‌گناه و کودکانه خود را حفظ می‌کنند. در پایان نمایش حضار با این احساس سالن را ترک می‌کنند که توسط بیگانگانی عجیب‌وغریب اما سخاوتمند سرگرم شده‌اند. در پنج‌رديف اول تئاتر شرکت‌کنندگانی می‌نشینند که مشتاقند خودشان نیز در نمایش شرکت کنند و از اینکه مقداری رنگ آبی به آنها پاشیده‌شود، احساس ناراحتی نخواهند کرد. این گروه نمایش توسط دوستان دوران کودکی؛ کریس وینک، مت گلدمن و فیل استانتون تشکیل شده است. نمایشی که در سال۱۹۹۱ به نام نمایش «لوله» آغاز شد، اکنون به یک شاهکار در سطح بین‌المللی تبدیل شده است. نمایش گروه مردان آبی نمایشی وحشی، پرت و گاهی اوقات گیج‌کننده و البته همیشه یک‌نمایش فوق‌العاده و بسیار جالب بومی است. مدت‌زمان نمایش ۴۵دقیقه بدون زمان تنفس است.

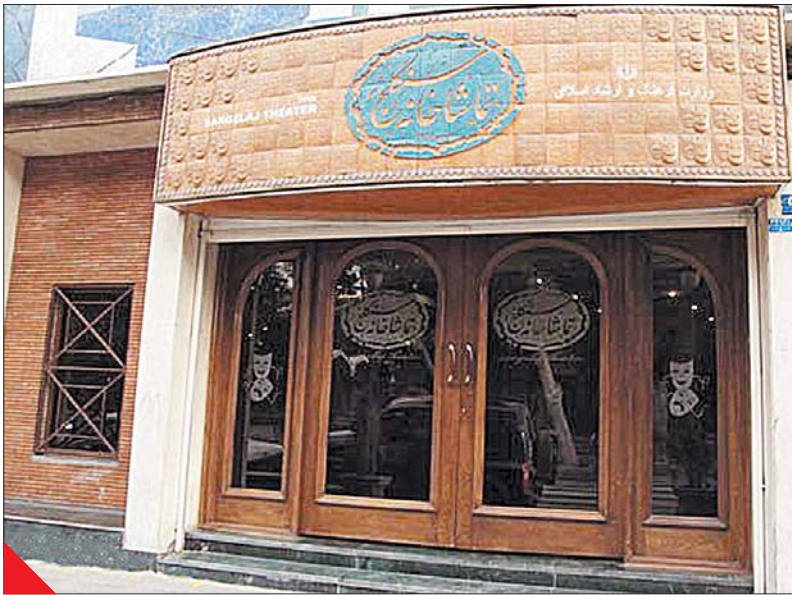
هنگامی که مخاطبان برای دیدن نمایش گروه مردان آبی با سه سالن می‌گذارند با مردی آبی مواجه می‌شوند که از لابی تئاتر آویزان است. سرش کاملاً طاس و صورتش به‌رنگ آبی است. لباسی سیاه بر تن کرده و دستش را در طول برنامه به هم می‌مالد و به این شیوه توده‌هایی آبی ایجاد می‌کند. اگر سعی کنند از او عکس بگیرند، با کتجکاوای غیرمعمول به تلفن‌های همراه و دوربین‌های عکاسی نگاه می‌کند. نمایش با عوض‌شدن و چشم‌ک‌زدن نور آغاز می‌شود و مرد آبی با لوله پلاستیکی مخصوصش اشیای عجیب‌وغریبی ایجاد می‌کند. آنها بین خودشان و گهگاهی با گروه موزیک پشت‌صحنه درام می‌زنند. آنها با هشدار قبلی و به تعداد منطقی و مناسب به دهان دیدگریک نوعی شیرینی پرتاب می‌کنند و یک‌مرد آبی یکی از تماشاچیان را به صرف شیرینی خامه‌ای برای شام با مردان آبی دعوت می‌کند که منجر به فاجعه‌ای خنده‌دار می‌شود. در پایان نمایش تماشاگران طبق مراسمی

تئاتر ملی و گذر از نمایش‌های ایرانی

به استقبال ۵۰سالگی «سنگلج»

هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد فعالیت خود را ادامه داد.

کسانی که مدیریت و سرپرستی تماشاخانه سنگلج تهران را از آغاز تاکنون برعهده داشته‌اند، عبارتند از عظمت زائتی، علی نصیریان، فرخ ساجدی، دکتر طباطبایی، سعید نصیریان، مجید جعفری، علی حدیری، صدیقی‌نژاد، جواد افشین‌نژاد، محسن اکبریان، کیوان نخعی، محمود فرهنگ، مصلح تهرانی، اتابک نادری، پریسا مقتدری و سیدیونس آبسالان. تماشاخانه سنگلج بعد از انقلاب چندبار مورد بازسازی قرار گرفته است؛ در سال ۱۳۶۷ با تعمیر اساسی مواجه شد و طی سال قسمت‌های مختلف این تماشاخانه در حال تعمیر بود و در همین سال بود که سنر گردان این سالن متأسفانه حذف شد و دومین تعمیرات اساسی این تماشاخانه در زمان مدیریت اتابک نادری در سال۱۳۸۵ شکل گرفت که تغییرات اساسی در آن شکل می‌گیرد و در همین دوره است که قدمت و کیفیت این تماشاخانه به‌منایه یک اثر ملی مورد توجه قرار می‌گیرد و از طریق سازمان میراث‌فرهنگی به ثبت می‌رسد. از طرفی از اسناد به‌جامانده از سال‌های۱۳۵۲با بعد در تماشاخانه سنگلج چنین برمی‌آید که در آن سال‌ها بخشی از

عکس: سالت، برادری

زمین مجاور تماشاخانه جهت توسعه و ایجاد فضای کارگاه‌های دکور، لباس، گسترش فضای سالن انتظار، نصب تاسیسات و پلاتوی تمرین گروه‌ها خریداری شده و حتی شرکت پیمانکار معین از سوی وزارت فرهنگ و هنر وقت نسبت به ارایه نقشه، گودبرداری عملیات اجرایی و ساختمانی آن نیز کارهای قابل‌توجهی انجام داده که متأسفانه در سال۱۳۵۶ به‌دلیل مشکلات مالی و بودجه، این طرح عمرانی متوقف می‌شود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال۱۳۶۶ هم‌زمان با مدیریت دکترعلی منتظری بر مرکز هنرهای نمایشی جناب کاظم صدیقی‌نژاد مدیروقت تماشاخانه سنگلج در جریان تخریب و بازسازی ضلع شرقی تماشاخانه به این موضوع پی برده و با حمایت جناب علی منتظری، پیگیری طرح بار دیگر در دستور قرار می‌گیرد اما با توجه به اینکه خرید زمین از سوی وزارت فرهنگ‌و‌هنر

سپیده صادقی: نمایش «گروه مردان آبی» تماشاگران را با روش منحصربه‌فرد و بسیار متفاوتش سرگرم می‌کند. سه‌بازیگر نمایش با حرکاتی مبتکرانه و خلاقانه همچون کودکان و گاهی چون بیگانگانی که گویا از جهانی دیگر آمده‌اند، با مهارت تمام ایفای نقش می‌کنند. آنها کاملاً با انسان‌های معمولی و زندگی امروزی بیگانه‌اند و همین نکته و بازی فوق‌العاده‌شان، تماشاچیان را به خود جلب کرده و باعث شده در مدتی کوتاه شهرتی جهانی پیدا کنند.

منتقدان برادری بر این باورند که ممکن است گروه مردان آبی طرفدارانی در همه‌جا داشته و یک‌حس بین‌المللی نسبت به آنها به وجود آید، اما به‌رحال آنها به‌صورتی پایدار و مستحکم در نیویورک ریشه دوانده‌اند. سه‌مرد آبی ۱۳بار در هفته با اجرای خلاقانه و مبتکرانه و پویا با لوله‌های پلاستیکی مخصوص و سازهای کوبه‌ای عجیب‌وغریب و مقدار بسیار زیادی رنگ آبی تماشاگران را گیج و مسحور خود می‌کند.

به تماشای نمایش «گروه مردان آبی»

سپیدیونس آبسالان

یکی از اصلی‌ترین راه‌های رسیدن به تئاتر ملی ایران گذر از نمایش‌های ایرانی است و برای شناخت هرچه بیشتر نمایش ایرانی باید مطالعه همه‌جانبه‌ای را در اسطوره‌ها، مناسک، افسانه‌ها، ادبیات، تاریخ، باورها و اعتقادات دینی، مذهبی و ملی و حتی قومی آغاز کرد. هنرمندی که شناخت کافی از تاریخ، جامعه و فرهنگ کشورش نداشته باشد، اثرش به بی‌هویتی فرهنگی سمت‌وسو پیدا می‌کند و قادر به خلق زبان خاص برای پیوند هرچه بیشتر با مردمش نیست. نگاه مردمی و بومی یکی از مولفه‌های ممتاز نمایش ایرانی است. این هنرمند به‌دنبال کشف ارتباطات تازه با فرهنگ و جامعه خویش است، نگاهی جست‌وجوگر که شیوه‌های «دیروز زندگی و ربط آن با حقایق درونی انسان امروزی را در پیوندی خلاق و زنده با طرح مضامین اجتماعی به زبان والای نمایش ابراز می‌دارد. تئاتری که شناسنامه یک ملت را همیا با ارزش‌های فرهنگی جامعه به‌منایه پرچم یک سرزمین هویدا می‌کند؛ «تعزیه» و «تقلید» دوگونه اساسی نمایش ایرانی به‌شمار می‌رود که هرکدام به‌طور جداگانه بخشی از ذوقیات و خلیقات ایرانی را ابراز می‌دارند. تماشاخانه سنگلج که هم‌زمان با برگزاری نخستین جشنواره «نمایش‌های ایرانی» در مهرماه۱۳۴۴ افتتاح شد، سابقه‌ای بس طولانی در این عرصه دارد.

این تماشاخانه یکی از قدیمی‌ترین تماشاخانه‌های تهران محسوب می‌شود که همچنان نیز مورد اقبال علاقه‌مندان به هنر نمایش‌های ایرانی است. مشکلی بین پیمانکار تالار وحدت و وزارت فرهنگ و هنر پیش می‌آید که وزارت برای جبران کسری کم‌کاری پیمانکار، ساخت تماشاخانه سنگلج را در یک‌قواره زمین واقع در محله «سنگلج تهران و ضلع جنوبی‌غربی» پارک‌شهر به وسیله مهندس بابایان، مدیرعامل شرکت بهساز نو به ساخت این تماشاخانه اختصاص و آن را هدیه می‌دهد. این تماشاخانه با زیربنایی به مساحت هزارو۴۴مترمربع ساخته شده و در مهرماه۱۳۴۴ هم‌زمان با برگزاری نخستین جشنواره نمایش‌های ایرانی افتتاح شد. یکی از جاذبه‌های تصویری که نگاه هر بیننده‌ای را به تماشاخانه سنگلج جلب می‌کند، تابلوی معرق کاشی به ابعاد سه‌متردر۱۲متر است که سال۱۳۴۳ توسط دکتر سیمیا کوبان طراحی و توسط گروه کاشی‌سازی هنرهای زیبا ساخته شده است و بر سررد تماشاخانه سنگلج خودنمایی می‌کند. تماشاخانه سنگلج در آن زمان به‌لحاظ تجهیزات فنی نور و صدا و اکوستیک کامل‌ترین سالن بوده و با وجود امکانات صحنه‌ای همچون سن گردان و میله‌های بالابرنده و دکور از ویژگی‌های خاصی برخوردار بوده که متأسفانه در بازسازی‌های بعد از انقلاب سن گردان حذف می‌شود.

تماشاخانه سنگلج در آغاز دهه ۵۰ برای جذب تماشاگر بیشتر و برای نخستین‌بار در سال۱۳۵۲ نمایش غیرایرانی بازرس نوشته نیکلای گوگول به کارگردانی عزت‌الله انتظامی را در آنجا اجرا می‌کند که اتفاق بی‌سابقه‌ای بوده و البته دیگر تکرار نمی‌شود. تماشاخانه سنگلج پس از شب افتتاح در اختیار گروه